

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3413/2021. (X. 15.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 1. § (3) bekezdése, valamint 3. § (1) bekezdésének *cd*) pontja és a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.161/2020/4. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A gazdasági társaság indítványozó jogi képviselője (dr. Szabó-Nagy Péter ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott panaszában – a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 1. § (3) bekezdése, valamint 3. § (1) bekezdésének *cd*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, és az adott ügyben való alkalmazásának kizárását kérte az Alkotmánybíróságtól az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásának 16. bekezdése, B) cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései és 28. cikke sérelmére hivatkozással.
- [3] Az indítványozó kérte továbbá az Alkotmánybíróságtól – az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában – a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.161/2020/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és a megsemmisítését, az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján a Fővárosi Ítéltábla 15.Fpkhf.44.485/2019/2. számú végzésére és a Fővárosi Törvényszék 31.Fpkh.156/2019/10. számú végzésére kiterjedő hatállyal, mivel véleménye szerint azok ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikkének (1) bekezdésével.
- [4] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az ügyben előterjesztett beadvány és a bíróságok által hozott határozatok alapján a következőképpen foglalható össze.
- [5] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló felszámolási eljárásban az indítványozó gazdasági társaság mint hitelező vett részt.
- [6] A pénzügy tanácsadó kft. mint adós felszámolását a bíróság 2015. december 12-én indította meg, felszámolóként a K. Kft. került kirendelésre. Az indítványozó tőke és nyilvántartásba vételi díj, valamint késedelmi kamat iránti – engedményezéssel szerzett – hitelezői igényéből a felszámoló a tőke és a nyilvántartásba vételi díj iránti követelést nyilvántartásba vette, erről 2016. december 19-én kelt visszaigazolásában az indítványozót tájékoztatta. Ezt követően a felszámoló 2019. április 10-én kelt levelében tájékoztatta az indítványozót, hogy az adós társasággal szemben fennálló 478 210 Ft tőke és 5 000 Ft nyilvántartásba vételi díjből álló elismert hitelezői igénye teljesítését a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:205. §-a szerint az E.-F. Pénzügyi Zrt. átvállalta, és az érintett összegeket az indítványozó részére kifizette, ezért a felszámoló az indítványozót a hitelezői nyilvántartásból törölte.
- [7] Az indítványozó ezt követően, 2019. április 29. napján, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 51. § (1) bekezdésére hivatkozással, kifogást terjesztett elő a felszámoló – az indítványozó megítélése szerint – jogszabálysértő intézkedése miatt. Kifogásában kérte annak megállapítását, hogy a hitelezői igénye nem nyert kielégítést, mert a felszámoló jogszerűen nem állapodhatott meg az E.-F. Zrt.-vel a Ptk. 6:205. § szerinti teljesítésátvállalásban, a szerződés ezért tilos és semmis, valamint kérte annak megállapítását is, hogy a harmadik személy nem a teljes hitelezői igényét fizette meg. Az engedményezés bejelentésekor ugyanis a 2016. március 11-től járó törvényes kamatokra is igényt tartott, a harmadik személy azonban kizárólag a tőkét és a nyilvántartásba vételi díjat fizette meg, a kamatokat nem. Kérte a törlésre vonatkozó intézkedés megsemmisítését és hitelezői igényének a nyilvántartásba való visszajegyzését azal, hogy azt a jogerős bírósági végzéssel jóváhagyott vagyonfelosztás szerint elégítse majd ki a felszámoló.

- [8] A felszámoló kérte a kifogás elutasítását. Hivatkozva a Győri Ítéltábla Fpkhf.IV.25.677/201562. számú végzésében kifejtettekre is, álláspontja szerint a Ptk. 6:57. § alapján nem jogszabálysértő a hitelező igényének a kielégítése, mert a kifogást előterjesztőnek kizárólag a követelésének megtérülésében állhatnak fenn az érdekei. Hangsúlyozta egyben, hogy a kielégítésre nem a felszámolási vagyontérhére került sor, továbbá előadta, hogy a kifogást előterjesztő hitelezői igényét a tőke és a nyilvántartásba vételi díj összegében vette nyilvántartásba a határidőn túli követelések között. A kamatkövetelés nyilvántartásba vételének elmaradása miatt korábban kifogás előterjesztésére nem került sor.
- [9] Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 31.Fpkh.156/2019/10. számú végzésével a kifogást elutasította. Osztotta a felszámoló álláspontját, miszerint az indítványozó mint kifogást előterjesztő a Ptk. 6:57. § (1) bekezdése értelmében köteles elfogadni a harmadik személy teljesítését. Rámutatott, a teljesítés a követelést megszünteti, így az adóssal szembeni követelés hiányában a hitelezői minőség fel sem merülhet. Ez pedig azt jelenti, hogy a felszámolónak törölnie kellett a hitelezői igényt a nyilvántartásból.
- [10] Az indítványozó mint kifogást előterjesztő fellebbezése alapján másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 15.Fpkhf.44.485/2019/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A jogerős végzés indokolásában a bíróság elsőként leszögezte, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetésre jutott. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság indokaival. Kiemelte, hogy a kifogást előterjesztőnek a hitelezők sorából való törlése nem igényelte a követelésnek a Cstv. 46. § (6) bekezdése alapján történő előterjesztését a bírósághoz, mivel az igény nem volt vitatott a felszámoló részéről, hanem a követelése kétségtelen kiegyenlítése folytán, a kötelelemnek a szolgáltatás teljesítésével való megszűnése következtében [Ptk. 6:3. § a) pont] a szolgáltatás teljesítésének követeléséhez való joga [Ptk. 6:1. § (1) bekezdés] nem állt fenn a továbbiakban.
- [11] A másodfokú bírósági határozat meghozatalát követően az indítványozó mint kifogást előterjesztő felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben kérte a jogerős végzés hatályon kívül helyezését – és tartalma szerint – az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatását a kifogásban előterjesztetteknek megfelelően. Másodlagosan kérte a jogerős végzés hatályon kívül helyezését – az elsőfokú bíróság végzésére is kiterjedően – és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését. Állította Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikk (1) bekezdésének, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: Egyezmény) 6. cikk 1. pontjának, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 3. § (2) bekezdésének, 221. § (1) bekezdésének, a Cstv. 1. § (3) bekezdésének, 35. § (1) bekezdésének, 46. § (6) bekezdésének, 57. § (1) bekezdésének, 60. § (1) bekezdésének a megsértését. Előadta, hogy a bíróság a régi Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a felek által előterjesztett kérelmekhez és nyilatkozatokhoz kötve van. Hitelezői minősége kizárólag a Cstv. 1. § (3) bekezdése, 57. § (1) bekezdése és 60. § (1) bekezdése alapján (vagyonfelosztás), vagy a Cstv. 46. § (6) bekezdésében foglaltak szerinti elutasítás útján szűnhet meg.
- [12] A kifogást előterjesztő továbbiakban kifejtette, hogy a jogerős végzés az iratokkal ellentétesen bírálta el a Ptk. 6:57. §-a szerint a felszámoló intézkedését, holott a Ptk. 6:205. § szerinti szerződés megkötésére került sor. A Cstv. szabályainak elsődlegessége alapján kell megítélni, hogy a hitelezői minőségétől a kifogást előterjesztő indítványozót a szerződés megkötésével megfosztották. A Ptk. is tiltja a joggal való visszaélést, különösen, ha az az érintett jogsértést elszennvedő fél alapvető emberi jogainak sérelmével jár. Az indítványozó kifogást előterjesztő szerint a felszámoló őt a bírósághoz fordulás jogától fosztotta meg.
- [13] Az indítványozó mint kifogást előterjesztő ezen túl előadta, hogy a QUAESTOR Csoport 200 milliárdos érintett befektetői körét ért jogsérelem és jelen eljárás adósa esetében megvalósuló 100%-os hitelezői megtérülés, ennek kapcsán az E.-F. Zrt. követelés-vásárlásai indokoltá teszik a felszámoló eljárásának törvényességi felügyeletét, melyet hitelezői törléssel megakadályozni jogszerűen nem lehet.
- [14] A Kúria Gfv.VII.30.161/2020/4. számú végzésével a jogerős végzést a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Cstv. 6. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó régi Pp. 275. § (2) bekezdése szerint.
- [15] Végzésében hangsúlyozta, hogy jöllehet az eljárás iratai között nem található a felszámoló és az E.-F. Zrt. között létrejött megállapodás, a felszámoló a Ptk. 6:205. §-ára hivatkozással tájékoztatta a kifogást előterjesztőt a hitelezői igény törléséről. A Ptk. 6:205. § a teljesítésátvállalásról rendelkezik. Ez a megállapodás csak a szerződő felek között hatályos, a jogosult (az indítványozó mint kifogást előterjesztő) és a teljesítést átvállaló (E.-F. Zrt.) között nem hoz létre jogviszonyt. Ebből következően, ha az átvállaló a jogosult felé teljesíteni kíván, akkor csak a Ptk. 6:57. §-a szerint járhat el.
- [16] A Kúria kifejtette, hogy a Ptk. alapján a tartozás teljesítésére háromféleképpen kerülhet sor: a kötelezett teljesítheti a saját kötelezettségét, a kötelezett helyett teljesíthet harmadik személy és végül sor kerülhet teljesítésre

oly módon is, hogy a kötelezett tartozását olyan harmadik személy teljesíti, aki ugyan a saját tartozását teljesíti, de a teljesítése egyúttal a kötelezett tartozásának a megszűnését is eredményezi (pl. zálogkötelezett). A teljesítésvállaláskor a második esetről van szó. tehát a kötelezett helyett a harmadik személy teljesít (Ptk. 6:57. §), helytállóan vizsgálták tehát az eljáró bíróságok ennek megfelelően a kifogást. A teljesítésvállalási megállapodás érvénytelensége a kifogás alapján indult eljárásban nem vizsgálható, de ennek a kérdésnek a kifogást előterjesztő szempontjából egyébként sincs jogi jelentősége. Harmadik személy a tartozást a Ptk. 6:57. §-a szerint a kötelezettel fennálló érvényes megállapodás hiányában is megfizetheti.

- [17] A Kúria kitért arra, hogy felülvizsgálati kérelemből megállapíthatóan a kifogás előterjesztésére azért került sor, mert a hitelezői minőség elvesztéséből adódóan a kifogást előterjesztőnek már nem lesz jogosultsága a felszámolási eljárásban történetben iratokba betekinteni, kifogást előterjesztetni. Az nem volt vitás, hogy a kifogást előterjesztő a nyilvántartásba vett hitelezői igényének megfelelő összeget az E.-F. Zrt.-től megkapta.
- [18] A hitelezői minőség megszűnésével kapcsolatban a Kúria egyetértett a jogerős végzésben kifejtett állásponttal. A felszámolási eljárás azon alapszik, hogy az adós gazdálkodó szervezettel szemben a hitelezőknek van pénzkövetelésük, amelyet az adós vagyonából követelnek. Nem arra van igényük, hogy kifejezetten az adós vagyontárgyait kapják meg, hanem arra, hogy a követelésüknek megfelelő pénzüsszeget kifizessék a számukra. Ebből következően azonban, ha a nyilvántartásba vett hitelezői igényt az adós helyett harmadik személy kifizeti a hitelező részére, akkor ezzel az adott hitelező hitelezői minősége megszűnik.
- [19] A Kúria szerint a kifogást előterjesztő indítványozó tévesen hivatkozott a felülvizsgálati kérelemben arra, hogy a hitelezőnek a vagyonfelosztásból való kifizetésre van joga, mert a Cstv. ezt kifejezetten nem határozza meg. A Cstv. nem zárja ki a Ptk. harmadik személy általi teljesítésre vonatkozó szabályainak alkalmazását. A hitelezőnek arra van joga, hogy követelje az adóstól a hitelezői igénye kifizetését, melyet az adós helyett kifizethet más is – így például egy egyezség alapján a tulajdonos vagy más harmadik személy – hiszen a hitelezőnek az az érdeke, hogy minél előbb megkapja a követelését, lehetőleg teljes mértékben. A Kúria ezért e vonatkozásban egyetértett a jogerős végzésben kifejtettekkel: a kifogást előterjesztővel szemben nem követett el jogszabálysértést a felszámoló, amikor a harmadik személlyel megállapodva lehetővé tette számára, hogy helyette – harmadik személyként – teljesítsen. A Cstv. kielégítési sorrendre vonatkozó szabályai ezzel nem sérültek, mert a kifizetésre nem az adós felszámolás hatálya alatt álló vagyonából került sor.
- [20] A Kúria álláspontja szerint e vonatkozásban nem értelmezhető az az állított jogszabálysértés, hogy a bírósághoz való fordulás jogától fosztotta meg a felszámoló ezzel a szerződéssel, hiszen – ahogy a jogerős végzés is hangsúlyozza – a hitelező érdeke az, hogy követelése kielégítést nyerjen. E vonatkozásban nem minősül joggal való visszaélésnek sem a felszámoló intézkedése a szerződés megkötésére vonatkozóan, mert a hitelező fő érdeke – a kielégítés – szempontjából a hitelező jogainak megóvására került sor. Erre tekintettel a Kúria a jogerős végzést az régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [21] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján az alkotmányjogi panaszát.
- [22] Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásának 16. bekezdése, B) cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései és 28. cikke sérelmére hivatkozott, míg az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikkének (1) bekezdésével ellentétesnek tartotta a támadott határozatokat.
- [23] Az indítványozó panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság – különösen, ha egyik indítványát esetlegesen visszautasítaná – az Abtv. 28. § (1), illetve (2) bekezdése szerinti vizsgálatot is folytassa le.
- [24] Az indítványozó kérte, a panasszal érintett bírósági végzések – külön vonatkozó konkrét kérelem hiányában is – alkotmányossági szempontból történő felülvizsgálatát. Hivatkozott az Egyezmény 6. cikk 1. pontjának megsértésére is.
- [25] Kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság a támadott jogszabályi rendelkezések nemzetközi szerződésbe ütközését az Alaptörvény 24. § (2) bekezdés *f*) pontja alapján az Abtv. 32. § (1) bekezdése szerint hivatalból vizsgálja meg. Az indítványozó álláspontja szerint az eljáró bíróságok az régi Pp.-ből nem levezethető, alaptörvényellenes és nemzetközi szerződésbe ütköző módon nem az indítványozó kifogását tartalmazó eljárást megindító kérelmet bíralták el, ezért ő jogvédelmet nem kapott a panaszolt ügyben, mely kapcsán a bírói eljárás eredményeként született döntés is sérti az Alaptörvényben és a nemzetközi szerződésekben rögzített jogait, és igazolja közvetlen érintettségét a bírósági döntés és a vizsgálni kért jogszabályi rendelkezések Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a szerinti vizsgálata és az ezzel kapcsolatos alkotmánybírósági eljárásban. Hivatkozott arra, hogy a megsemmisíteni kért bírói döntések őt a bírói úttól elzárták.

- [26] 2.1. Az indítványozó a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések tekintetében többek között hivatkozott arra, hogy értelmezése szerint a Kúria Gfv.VII.30.161/2020/4. számú végzésének [32] bekezdése a Cstv. 1. § (3) bekezdésének értelmezése során arra az álláspontra helyezkedett, hogy bár a Kúria ezt a kifejezést nem használja, a jogértelmezésével – kizárólagos érdekként – fogadja el, hogy a hitelező követelése kielégítést nyerjen. A kúriai végzés [32] bekezdése jóváhagyja, hogy abban az esetben, ha a hitelező követelését a felszámoló bármely módon, akár harmadik személy által kielégíti, úgy a „hitelező hitelezői minősége megszűnik”. A Kúria jogértelmezése szerint tehát a törvény célja maradéktalanul teljesül, ha a hitelező követelése kielégítést nyer, és törvény céljának teljesülése szempontjából ezért nincsen relevanciája annak, ha a hitelező a felé történő teljesítés kapcsán kifogásolja, hogy meglátása szerint a teljesítés, a többi hitelező kárára, a felszámolónak, a többi hitelezőt súlyosan megkárosító eljárása kapcsán, a hitelező által elindított eljárásától való szabadulás okkal vélelmezhető szándékával történik. A kúriai értelmezés szerint – állítja az indítványozó – a Cstv. 3. § (1) bekezdése *cd)* pontját úgy kell értelmezni, hogy az nem csak a hitelezői státusz kezdetét határozza meg, és az nem egészen a felszámolási eljárás jogerős befejezéséig tart, hanem a státusz a felszámolás jogerős befejezése előtt is megszűnik azzal, ha a hitelező követelése bármely módon, de az eljárás ideje alatt kielégítésre kerül.
- [27] A hitelezőnek, – érvel az indítványozó –, illetve ha van, akkor a hitelezői választmánynak, joga van a felszámolással érintett vagyon kezelését, a felszámoló eljárását figyelemmel kíséreni, ideértve, hogy a felszámolás megfelel-e a hitelezői érdekeken túl a törvényi kötelemeknek, megismerni az okot, amely miatt az adós nem teljesítette felé a szerződéses vállalását, valamint amely miatt éveken át nem fért hozzá a követeléséhez stb. Az indítványozó értelmezésében „a törvényhely Kúria általi értelmezése, mely a jövőben köti az eljáró bíróságokat, mindezen jogok azonnali megszűnéséhez vezet, ha a hitelezőnek a követelése, akár láthatóan mások megtévesztése árán, de az ő számára megtérül”.
- [28] 2.2. Az indítványozó beadványának „A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása” alcímű részében többek között az alábbiakat fejti ki.
- [29] Az ügyben eljáró bíróságok a kifogását elutasították arra hivatkozással, hogy a felszámoló intézkedése nem sért jogszabályt, és a Ptk. 6:57. § (1) bekezdés szerint köteles elfogadni a harmadik személy részéről felajánlott teljesítést. Az ügyben eljáró bíróságok kimondták, hogy a felszámoló új intézkedésre kötelezése nélkül a kifogásolt intézkedés jogellenessége megállapítása kizárt, továbbá, hogy a harmadik személy általi teljesítés az indítványozó követelését megszünteti, így a hitelezői minősége is megszűnt. Indítványozó álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok egyike sem bírálta el a kérelmét, figyelembe véve, hogy a kifogásának fő jogi indoka a felszámoló jogsértő eljárása kapcsán az, hogy a Ptk. 6:205. § szerinti szerződéses teljesítésátvállalás, melyben a felszámoló szerződő félként vesz részt, jogsértő, semmis, joghatás kiváltására az indítványozóval szemben alkalmatlan, figyelemmel a Cstv. 1. § (3) bekezdésére, 57. § (1) bekezdésére és a 60. § (1) bekezdésére valamint az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésére, az Egyezmény 6. cikk 1. pontjára. Megítélése szerint a megsemmisíteni kért bírósági végzések nem tartalmazzák a teljesítésátvállalási szerződés jogszerűségére, vagy a felszámoló szerződéskötésének lehetőségére vonatkozó döntést és annak jogi indokait. Az indítványozó sérelmezi, hogy kérelmeit a bíróságok teljes körűen figyelmen kívül hagyták és jogorvoslati fórumként sem vizsgálták meg a kifogásaiban szereplő kérelmeket és nem mérlegelték a teljesítésátvállalási szerződés jogszerű voltát, más jogcímet, harmadik féltől felajánlott teljesítést vettek döntésük alapjául.
- [30] Az indítványozó állítja, hogy az ügyben eljáró bíróságok a felek kérelmei által pontosan meghatározott tényállástól eltérő, valóságban meg nem történt jogviszony szerint bírálták el az ügyet, következésképpen elmondható, hogy az indítványozó kérelme elbírálás nélkül maradt. Az indítványozó álláspontja szerint és a rendelkezésekre álló adatok alapján megállapítható, hogy az ügyben eljáró bíróságok önkényesen, saját döntésük alapján határozták meg a felszámoló és az E.-F. Pénzügyi Zrt. között létrejött jogviszonyt, annak ellenére, hogy a felek által és valamennyi bizonyíték által egyértelmű tényállási elem volt, hogy egy teljesítésátvállalási szerződés jött létre.
- [31] Az indítványozó érvelése során hivatkozik arra, hogy a felszámolás kapcsán felmerülő igények teljesítése körében kiemelkedő jelentősége van a felszámolási eljárás különleges szabályainak. Elsődleges jelentőséget tulajdonít a Cstv. 57. § (1) bekezdés bevezető mondatának, miszerint: „A gazdálkodó szervezetnek a felszámolás körébe tartozó vagyonából a tartozásokat a következő sorrend figyelembevételével kell kielégíteni”. Hozzáfűzi, hogy „a hitelezői sorrend megállapítása nagy jelentőséggel bír, tekintve, hogy a felszámoló az eljárás folyamán köteles betartani és a sorrend alapján elkészíteni a vagyonfelosztási javaslatot. A Cstv. vonatkozó rendelkezése nem csupán a sorrendet mondja ki, hanem azt is, hogy a hitelezői igényt a felszámolás körébe tartozó vagyonból kell kielégíteni.”

- [32] Az indítványozó sérelmezi, hogy az ügyben eljáró bíróságok egyike sem vette figyelembe azt, hogy a teljesítés-átvállalási szerződéssel a felszámoló az indítványozót a bírósághoz fordulás jogától megfosztja, és megkerüli a bíróság által kötelezően előírt szabályokat. Az ügyben eljáró bíróságok a végzéseikben nem tértek ki, és nem döntöttek a felszámoló intézkedésének ebből a szempontból vizsgált jogsértő jellegéről. Továbbá, az indítványozó álláspontja szerint, a felszámolási eljárás kapcsán nem maradhatott volna el annak feltárása és vizsgálata, hogy miként lehetséges az, hogy két, az eredeti hitelezők között nem szereplő társaság több milliárd összegben a tőketartozás alatti ellenérték fejében jutott hozzá olyan követelésekhez, melyek 100%-ban azért térülnek meg, mert a QUAESTOR Csoport károsultjainak százmilliárdos követelése nem szerepel a hitelezők között. Az indítványozó állítása szerint közismert, hogy a kielégítés forrása nem más, mint azt a Magyar Nemzeti Bank vizsgálata, már az első vizsgálata során megállapította, majd közzétette, hogy az anyavállalat (Quaestor Pénzügyi Tanácsadó Zrt. „f. a.”) a mintegy 32 ezer károsult befizetéseit szerezte meg a kötvény forgalmazójával és kibocsátójával összejátszva, jogsértő eljárásban – írja az indítványozó. Annak vizsgálata sem maradhatott volna el – állítja az indítványozó – hogy miként szerzett a jogsértően kimaradó követelések okán, a várhatóan teljes kielégítéssel záruló felszámolói eljárásról tudomást a két követelés felvásárló.
- [33] Az indítványozó állítása szerint a jogsértő felszámolói eljárás, így a megtévesztő mérleg benyújtásának körülményei, annak feltárása, hogy mindez összefüggésben, van-e a követelés-felvásárlásokkal, továbbá történt-e károkozás ennek során nem maradhat vizsgálat nélkül csak azért, mert az erre figyelmet felhívó társaság tőkekövetelése a szabályos eljárási utat megkerülve kielégítésre kerül. A 100%-os térülés a követelésüket kisebb vételáron értékesítő tényleges károsultaknak vélelmezhetően nem, csak az engedményesnek jár, így a tényleges károsultnál további kár jelentkezhett. Az indítványozó által levont következtetés szerint a vizsgálat eredményeként a bíróságnak kellett volna állást foglalnia arról, hogy jogszerű volt-e a folyamat, de a vizsgálat nem maradhatott volna el, különösen nem amiatt, mert az egyik érdekelt hitelezőt, a károsultakat szószólóként képviselő indítványozót tiltakozása ellenére, és jogsértő módon törlik a hitelezők közül.
- [34] Az indítványozó szerint sérültek hitelezői jogai és a jogbiztonság, mivel a Cstv.-ben a felszámolási eljárás szabályainak kötelező érvényű meghatározása indikálja azt, hogy a hitelezők a törvényben lefektetett szabályokban bízva, előrelátható és kiszámítható módon gyakorolhassák jogaikat és érvényesíthessék igényüket, és a felszámoló eljárása és az ügyben eljáró bíróságok döntései negligálták a Cstv. szabályait, és a hitelezői státuszban lévő indítványozó számára jogbiztonságot jelentő eljárási szabályokat megszegve zárták ki az indítványozót a felszámolási eljárásból. A jogállamiság része a jogbiztonság – érvel az indítványozó –, mely – többek között – megköveteli a megszerzett jogok védelmét, a teljesezésbe ment, vagy egyébként lényeges elemeiben lezárt jogviszonyok érintetlenül hagyását. Az indítványozót a felszámoló és a felszámolói döntést jóváhagyó bírósági döntések miatt joghátrány érte, és a hitelezői jogainak gyakorlásától teljesen megfosztották, mely így már egy olyan alapjog sérelem, amelyhez az indítványozó álláspontja szerint kellő alappal hívható fel a jogbiztonság megsértése. Az indítványozó szerint joga volt arra, hogy a felszámolási eljárásban az adós társasággal szembeni igénye *res iudicata* jelleget nyerjen, és ezzel a hitelezői jogvédelme biztosított legyen. Az indítványozó kiemeli, hogy nem elhanyagolható körülmény a hitelezői jogok kapcsán, hogy a hitelezőknek van lehetősége arra, hogy a felszámoló eljárásának jogszerűségét vitathassák, melyet az indítványozó már nem tehetett meg, ugyanis a felszámoló kizárta az eljárásból.
- [35] Annak bemutatására, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta, illetve hogy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, az indítványozó beadványában mindenképp azt emeli ki, hogy álláspontja szerint a károsultak tízezreinek súlyos jogsérelmmel kárt okozó felszámolói eljárásban a felelősség megállapítása, majd a felelősséghez tartozó jogkövetkezmények megismerése a bíróság általi megállapítás útján, így a károkozó tevékenység miatti felelősség eltakarása nem lehet jogszerű oly módon, hogy a felelősségre bírósági eljárás kezdeményezése útján felhívó fél hitelezői igényét valamely egyéb módon a felelős felszámoló „kielégítse”, ezzel szabaduljon a felelősségét vizsgáló eljárástól, és fedve maradjon tízezrek jogsérelme.
- [36] Az indítványozó továbbá arra hivatkozott, hogy az Alkotmánybíróság több ügyben rögzítette, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettség minimális elvárásként megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon, mely követelmény teljesítése a jelen ügy kapcsán teljesen elmaradt az indítványozó kérelmének ténybeli alapját illetően.

- [37] Az indítványozó álláspontja szerint a tisztességes bírósági eljárás, a jogállam és jogbiztonság körében kiemelt jelentőséggel bír az, hogy az indítványozónak az eljárás alapjául szolgáló kérelmét nem bírálták el, hiszen az ügyet a bíróságok a Ptk. 6:57. § (1) bekezdése alkalmazásával ítélték meg, miközben a tényállás szerint a Ptk. 6:205. §-a szerinti és egyébként is jogsértő tartozásátvállalás történt, és a felszámoló tiltott szerződéskötéssel zárta el az indítványozót a bíróság előtti eljárástól és attól, hogy bíróság által jogerősen jóváhagyott vagyonfelosztás alapján teljesítsék a hitelezői igényét, melyhez utóbb anyagi jogerő hatás fűződik. Kifejtette, hogy szerinte alapvető jelentőségű alkotmányos kérdéstről van szó annak kapcsán is, hogy az anyagi jogerő a kérelemmel érintett tényállásra vonatkozzon és az indítványozó az általa kért jogvédelemben részesüljön a kérelem szerinti körben, és ennek kapcsán az Alkotmánybíróság 7/2013. (III. 1.) AB határozatára hivatkozott, azt állítva, hogy ez alapján is rögzíthető, hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéstről van szó.
- [38] Az ügyben eljáró bíróságok az indítványozó kérelmének téves ténybeli alapon való elbírálása – állítja az indítványozó –, továbbá a felszámoló és a bíróságok döntése által az indítványozó bírósági úttól való megfosztása és az indítványozó hitelezői joggyakorlásától való megfosztása mind önállóan is alkalmas arra, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikkében és az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás elvét sértsék, de összességükben és az eljárás egészét nézve bizonyosan jogsértő. Az indítványozó tisztában van az Abtv. 32. § foglaltakkal, mely szerint az indítványozó még közvetlen érintettsége, sérelme esetén sem jogosult, egy számára joghátrányt okozó jogszabálynak a nemzetközi szerződésbe ütközése miatt az Alkotmánybíróságnál panaszszal élni még akkor sem, ha hivatkozott nemzetközi szerződés, melynek érvényesülését a magyar állam nemzetközi szerződésben garantált jogait tartalmazza. Ám úgy véli, hogy a panaszindítvány előterjesztésére okot adó körülmények oly mértékben ellentétesek a nemzetközi szerződésekben garantált jogok alapvető érvényesülésének igényével, hogy indítványozó részéről elengedhetetlen azok jelzése az Alkotmánybíróság számára.
- [39] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben.
- [40] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [41] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontjára [Abtv. 26. § (1) bekezdés] és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjára (Abtv. 27. §) alapította.
- [42] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására – az Abtv. 26. § (1) bekezdésére és 27. §-ára hivatkozással – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [43] A Kúria Gfv.VII.30.161/2020/4. számú végzését 2020. augusztus 14-én kézbesítették az indítványozó jogi képviselőjének. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2020. október 12-én nyújtotta be az első fokon eljáró bíróságra.
- [44] Az indítványozó tehát az alkotmányjogi panaszt a Kúria Gfv.VII.30.161/2020/4. számú végzésével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [45] Az indítvány az Abtv. 26. § (1) bekezdés b) pontjának és a 27. § (1) bekezdés b) pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [46] 3.2. Az indítványozó a bírósági eljárásban kifogást előterjesztőként részt vett. A jogi személy indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására jogosult [Abtv. 51. § (1) bekezdése]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben nyújtotta be az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát.
- [47] 3.3. Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszt az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet nyújthat be. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó, – mely gazdasági társaság a felszámolási eljárásban hitelezőként vett részt – tekintetében a támadott jogszabályi rendelkezéseket a felszámoló és az eljáró bíróságok alkalmazták, így érintettnek minősül, mert az állított sérelmek az indítványozó

egyedi ügyével kapcsolatosak, és a saját, az Alaptörvényben biztosított, vagy biztosítottak vélt egyes jogaira vonatkoznak.

- [48] Az Abtv. 27. § (2) bekezdése értelmében jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet, a) aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt; b) akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz; vagy c) aki-nek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed.
- [49] 3.4. Az Alkotmánybíróság az indítványoknak a Cstv. egyes rendelkezéseit sérelmező eleme befogadhatóságát vizsgálta a továbbiakban. Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában kimondta: „Az Abtv. 26. §-ára alapított alkotmányjogi panasz – az Abtv. 27. §-ában szabályozott alkotmányjogi panasszal ellentétben – nem kifejezett előfeltétele az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés.” [Lásd például: 3057/2015. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [21]–[23]]
- [50] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti [a) pont első fordulat].
- [51] E rendelkezésből az következik, hogy a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panasznak [lásd például: 3090/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés Indokolás [18]; 3091/2020. (IV. 23.) AB végzés, Indokolás [42]].
- [52] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében rögzített tárgyi hatályának megállapítása során elsődlegesen tehát az vizsgálendő, hogy a támadott bírói döntés (határozat) a bírósági eljárást befejező határozatnak tekinthető-e. Mivel az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói döntések körét, ezért az Alkotmánybíróságnak esetenként kell eldöntenie, hogy a támadott bírói döntés az Abtv. 27. § tárgyi hatálya alá tartozik-e. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Abtv. 27. §-a tárgyi hatálya alá tartozás tárgyában történő döntés során a panasz alapjául szolgáló bírósági eljárást szabályozó törvény rendelkezéseit kell alapul venni.
- [53] Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban is rámutatott, hogy a bírósági eljárásokra vonatkozó szabályokra figyelemmel a bírósági eljárást befejező végzésnek azok a végzések minősülnek, amelyeknek joghatásaként a bírósági eljárás (vagy annak valamely szakasza) befejeződik [3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [7]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [21]].
- [54] A felszámolási eljárásban kifogást számos okból lehet előterjeszteni, és az Alkotmánybíróság ilyen kifogás alapján már több ügyben eljár [lásd pl. 3367/2020. (X. 22.) AB végzés; 3321/2020. (VII. 24.) AB végzés].
- [55] Az indítványozó panaszában is rögzítette, hogy felszámolási eljárásban hitelezőként a Cstv. 51. § (1) bekezdésére hivatkozással azért terjesztett elő kifogást a felszámoló jogszabálysértő intézkedése miatt, mert az indítványozót felszámoló a hitelezői nyilvántartásból törölte. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó által támadott végzés a tárgyi hatály szempontjából megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározott feltételnek.
- [56] 3.5. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése a) pontja és a 27. § (1) bekezdés a) pont első fordulata értelmében e rendelkezések alapján az alkotmányjogi panasz előterjesztésének feltétele az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogának sérelme.
- [57] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alaptörvény alkotmányjogi panaszban megjelölt Nemzeti Hitvallásának 16. bekezdése hivatkozott fordulatai olyan absztrakt módon megfogalmazott elvek, amelyek az Alaptörvény rendelkezéseinek értelmezése során nyerhetnek jelentőséget. Az említett jogszabályhelyek, továbbá az Alaptörvény 28. cikke a jelen ügy kontextusában az indítványozóra vonatkoztatható Alaptörvényben biztosított jogot nem tartalmaznak [lásd például: 3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]; 3124/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [12]].
- [58] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére mint Alaptörvényben biztosított jogra az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint csak két esetben alapítható alkotmányjogi panasz: a kellő felkészülési idő hiánya, illetőleg a visszaható hatály tilalma miatt [lásd például: 3061/2018. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [10]]. A jogállamiság és az annak részét képező jogbiztonság további tartalmi elemeit az Alkotmánybíróság nem tekinti az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának [lásd például: 3047/2016. (III. 22.)

AB határozat, Indokolás [39]]. Az indítványozó sérelme viszont nem tartozik a fentiek szerint megjelölt kivételes esetek körébe.

- [59] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásának 16. bekezdése hivatkozott fordulatai, 28. cikke és B) cikk (1) bekezdése sérelmét állító elemeiben nem teljesíti az Abtv. 26. § (1) bekezdése a) pontja és Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt.
- [60] 3.6. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, ennek feltételeit az 52. § (1b) bekezdése részletezi. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme e feltételeknek csak részben, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései tekintetében felelt meg.
- [61] Az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz és megjelöli az Alaptörvény megsértettnek vélt rendelkezéseit, a sérelmezett bírói döntést továbbá kifejezett kérelmet terjeszt elő annak megsemmisítésére.
- [62] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése vonatkozásában megjelölte az Alaptörvényben biztosított jog vélt sérelmének lényegét is.
- [63] 4. Az Alkotmánybíróság tehát a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései tekintetében vizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényben előírt további feltételeinek való megfelelést. Vizsgálata során a következőket állapította meg.
- [64] Az Abtv. 52. § (4) bekezdése alapján az alkotmánybírói eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.
- [65] 4.1. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban az indítványozó panaszának az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseire hivatkozással a Cstv. 1. § (3) bekezdése valamint 3. § (1) bekezdésének *cd*) pontja alaptörvényellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett kérelmét vizsgálta. A Cstv. megsemmisíteni kért rendelkezései az alábbiak: 1. § „(3) A felszámolási eljárás olyan eljárás, amelynek célja, hogy a fizetésképtelen adós jogutód nélküli megszüntetése során a hitelezők e törvényben meghatározott módon kielégítést nyerjenek.” 3. § „(1) E törvény alkalmazásában: [...] c) hitelező: *cd*) a felszámolás kezdő időpontja után hitelező mindenki, akinek az adóssal szemben pénzkövetelése vagy pénzben kifejezett vagyoni követelése van, és azt a felszámoló nyilvántartásba vette;”.
- [66] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az alkotmányjogi panasz indokolása e tekintetben nagyon összetett, széleskörű. Többek között kifejti az indítványozó, hogy nem minden hitelező tudott élni, vagy határidőben élni a felszámolási eljárásban a követelés bejelentésének lehetőségével, és az indítványozó az ő szószólójuként is eljárni kívánt, ezért a felszámolási eljárásban való részvétele célja nem kizárólag, sőt nem elsősorban a követeléseinek kielégítése volt. Rámutatott az indítványozó, hogy megítélése szerint a felszámolási eljárásból vezető gazdasági folyamatokban és magában a felszámolási eljárásban milyen vélt jogsértések következtek be. Vitatta továbbá a megsemmisíteni kért jogszabályhelyek tartalmát, amelyek a felszámolási eljárás, illetve ezen eljárásban a felszámolás kezdő időpontja után hitelezőnek minősülők alapdefinícióját tartalmazzák.
- [67] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a jogalkotó joga és felelőssége, hogy olyan eljárásokat alakítson ki, és azokat azok céljának megfelelő módon szabályozza, amelyek az egyes jogsérelmek, jogsértések esetén a megfelelő jogvédelmet biztosítani tudják. Az indítványozó által benyújtott beadvány időpontjában létező eljárás-típusok igen összetett rendszert képeztek, és képeznek ma is, amelynek célja, hogy a jogérvényesítést a jogalkotó által jogvédelemre kiválasztott – illetve a civilisztikai területen érvényesülő szabályozás esetén gyakorlatilag minden –, jogviszony megsértése esetén az állam hatósági illetve igazságszolgáltatási funkciója segítségével biztosítsák.
- [68] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában a tisztességes bírói eljárásról és jogorvoslathoz való jog állított sérelméről keresztlül is a bíróság által alkalmazott, támadott jogszabályi rendelkezéseknek a bíróságoktól eltérő jogértelmezése miatt azoknak a jogrendszerből való törlését, megsemmisítését kérte. Arra az alkotmányjogi panasz nem tért ki, hogy ha a felszámolási eljárásnak, mint intézménynek és a hitelezőnek támadott definíciója törlésre kerül a hatályos jogból, akkor az milyen jogkövetkezményekkel járna az indítványozó vonatkozásában, és számos más hitelező és adós vonatkozásában.
- [69] Az indítványozó panasz ezen része igen szerteágazó, szociológiai és gazdaságpolitikai érveket is tartalmaz. Az alkotmányjogi panasz indokolása ugyanakkor nem támasztotta alá a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenességét, és a panaszban megtalálható indoklás sem vetett fel azok tekintetében alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.

- [70] Az Alkotmánybíróság továbbá rámutat, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdésére hivatkozással benyújtott panasz indokolása számos elemében az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett panasz alátámasztására vonatkozó részeket tartalmazott, és azokat az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett panasz befogadása vizsgálatakor is figyelembe vette.
- [71] 4.2. Az Alkotmánybíróság ezt követően az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszának a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.161/2020/4. számú végzése az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére hivatkozással állított alaptörvény-ellenességének megállapítására és a megsemmisítésére vonatkozó elemét vizsgálta.
- [72] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúriának a Cstv. sérelmezett rendelkezése vonatkozásában azon jogértelmezése, amely szerint a törvény célja maradéktalanul teljesül, ha a hitelező követelése kielégítést nyer alapjogsértő, hiszen a hitelezői minőség elvesztésével a hitelező nem tud a felszámolási folyamatban végig részt venni, azaz a közbenső mérleggel kapcsolatban benyújtott kifogással kapcsolatos eljárásból kizárják. Véleménye szerint a felszámoló a teljesítés átvállalást tartalmazó szerződés megkötésével az indítványozót a bírósághoz fordulás jogától megfosztotta. Az indítványozó állítja, hogy az ügyben eljáró bíróságok az indítványozó kérelmét „téves ténybeli alapokon” bírálták el, a bírósági úttól megfosztották, ezzel megsértve az Alaptörvény XXVIII. cikkében és az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás elvét. Tartalmilag hivatkozik az indítványozó a perorvoslathoz való jog kiüresítésére, így a felülvizsgálati eljárásnak a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot sértő lefolytatására is.
- [73] Az indítványozó véleménye szerint a fenti körülmények rámutatnak arra, hogy a jogszabályi rendelkezés és a bírósági döntések nemzetközi szerződésben garantált jogokkal ellentétesek.
- [74] Az Alkotmánybíróság emlékeztet, hogy amint arra az indítványozó maga is utalt, az Abtv. 32. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f*) pontja alapján a jogszabályok vizsgálatát az indítványozók kezdeményezésére, illetve bármely eljárása során hivatalból végzi. E § (2) bekezdése értelmében az eljárást az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kormány, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész, valamint az alapvető jogok biztosa indítványozhatja. A bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek nemzetközi szerződésbe ütközését észleli.
- [75] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában rögzítette, hogy az indítványozó tisztában van az Abtv. 32. §-ában foglaltakkal, mely szerint az indítványozó még közvetlen érintettsége, sérelme esetén sem jogosult, egy számára joghátrányt okozó jogszabálynak a nemzetközi szerződésbe ütközése miatt az Alkotmánybíróságnál panasszal élni még akkor sem, ha hivatkozott nemzetközi szerződés, melynek érvényesülését a magyar állam nemzetközi szerződésben garantált jogait tartalmazza. Ám úgy vélte, hogy a panaszindítvány előterjesztésére okot adó körülmények oly mértékben ellentétesek a nemzetközi szerződésekben garantált jogok alapvető érvényesülésének igényével, hogy indítványozó részéről elengedhetetlen azok jelzése az Alkotmánybíróság számára. Az indítványozó e jelzése nem minősül önálló panaszszellemnek, e tekintetben az Alkotmánybíróság osztja az indítványozó levezetését, miszerint nem jogosult erre tekintettel panasszal élni.
- [76] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az Abtv. 27. §-ára hivatkozással indítványozó a bírósági ténymegállapításokat, a bírói törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróságok által mindezekből levont következtetéseit vitatja, azaz az alkotmányjogi panasz indokolása a számára kedvezőtlen bírói döntések tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját jelenti. Az indítvány azt célozza, hogy a bíróságok által eldöntött tény- és jogkérdéseket felülbírálati bíróságként vizsgálja felül az Alkotmánybíróság, és a támadott döntésektől eltérően értékelje.
- [77] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a magyar jogrendszerben számos eljárást típus találhatók, az ezekkel szemben támasztható követelmények a pozitív jog szabályai szerint eltérőek. Az indítványozó a támadott határozatok vonatkozásában széleskörű követelményrendszert támaszt a bíróságokkal szemben az általuk hozott határozatok tartalmát illetően is. A Kúria igen részletes indokolást tartalmazó határozata kitér az indítványozó kérelmeire.
- [78] Az indítvány egyik központi hivatkozását tekintve a Kúria végzésében hangsúlyozta, hogy jóllehet az eljárás iratai között nem található a felszámoló és az E.-F. Zrt. között létrejött megállapodás, a felszámoló a Ptk. 6:205. §-ára hivatkozással tájékoztatta a kifogást előterjesztőt a hitelezői igény törléséről. A Ptk. 6:205. § a teljesítésátvállalásról rendelkezik. Ez a megállapodás csak a szerződő felek között hatályos, a jogosult (az indítványozó mint kifogást előterjesztő) és a teljesítést átvállaló (E.-F. Zrt.) között nem hoz létre jogviszonyt. Ebből következően, ha az átvállaló a jogosult felé teljesíteni kíván, akkor csak a Ptk. 6:57. §-a szerint járhat el.

- [79] A Kúria értelmezése szerint a felszámolási eljárásban a hitelező köteles elfogadni a harmadik személy részéről felajánlott teljesítést a Ptk. 6:205. §-a szerinti szerződéses teljesítésátvállalással összefüggésben, amely intézmény alkalmazását a Cstv. rendelkezései nem tiltják.
- [80] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz indokolása ebben a vonatkozásban is az indítványozó számára kedvezőtlen bírói döntések tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját jelenti.
- [81] A bírósági határozatokkal kapcsolatos indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}
- [82] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó panasza nem fogadható be, mert az egészében nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, a bíróságok jogértelmezését, jogalkalmazását vonja kritika alá, és a támadott határozatokban foglalt döntést magát (annak hátrányos voltát) tekinti alapjogi sérelemnek, a döntés Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében {vö. pl. 3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [83] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, vagy ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel. Ezen alternatív feltételek bármelyikének megléte indokot ad a befogadásra.
- [84] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg ezeknek a követelményeknek, mert az indítványozó egyértelműen a Kúria jogértelmezését tartotta alaptörvény-ellenesnek.
- [85] A fentiekre tekintettel az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában meghatározott törvényi feltételek egyikének sem felel meg.
- [86] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokoltá tenné.
- [87] 5. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (1) bekezdése *a*) pontjában, az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontjában, az Abtv. 52. § (1b) pontjában, valamint az Abtv. 29. §-ában foglaltak, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 28.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1792/2020.

